

Oficina del Patrimoni Taula de Patrimoni

Acta de la sessió del dia 15 de maig de 2021

De manera telemàtica, a les 9:00 hores del dia 14 de maig de 2021, es reuneix la Taula de Patrimoni de Sabadell, convocada pel President de la mateixa, Tomàs de Castro Borregán. Hi assisteixen, Tomàs de Castro Borregán, Francesc Magem i Casasayas, Antoni Sacristan Mas, Elisabet Germà Solsona, Santi Vea Vilajuana, Joan Comasòlivas Font, Francesc Camps Palou, Gemma Caballé Crivillés, i Toni Abellán López, per tractar l'ordre del dia següent:

1/ 9:00. Aprovació de l'Acta de la sessió anterior (8-10-2020).

El Sr. Santi Vea afegeix un comentari en relació en una intervenció que va fer en realció al punt del Carrer de la Salut, 34. S'aprova l'acta de la sessió de 8 d'octubre de 2020 amb l'esmena indicada anteriorment.

2/ 9:10. Obra de reparació a la xemeneia del vapor Borni Duch, situada al carrer de Brutau.

El Sr. Antoni Sacristan introdueix el tema amb un breu resum de la intervenció, mencionant el seu origen i que es troba en un Pla de millora urbana. Destaca que la intervenció podria haver esdevingut sostre a residencial, però que de moment aquest no s'executa, sinó que es destinen les naus a un establiment comercial. No obstant, la presentació d'avui tractarà únicament el tema de la xemeneia. Presenta el tema el Sr. Xavier Cardona i el Sr. Antoni Vilanova.

El Sr. Vilanova destaca la importància d'aquesta xemeneia, ja que formarà part de l'espai lliure. Tot seguit fa un breu resum de la història de la fàbrica, que va ser un projecte de Narcís Monell. Entre 1910 i 1920 es va ocupar una de les naus per part del taller de fusteria dels Mena Claramunt. Es tractava d'un complex industrial important a l'època de postguerra, moment en el que es va canviar la seva configuració, i que es va mantenir fins l'actualitat. Les naus es van cobrir amb plaques de fibrociment, que ja han estat retirades. La xemeneia respecta l'alçada original d'uns 30 metres. L'única diferència es troba en el coronament, el qual es va substituir posteriorment a la seva execució. La base estava molt malmesa i a la part interior tenia una escala de entramat metàl·lic lleuger.

El nou PEPS, actualment en aprovació inicial, fa referència al nou planejament que s'ha tramitat, preveient la conservació de les dues naus i la xemeneia, i establint protecció documental per la part del taller de fusteria. Actualment ja s'ha produït l'enderroc de les naus adjacents. Comparant amb una intervenció similar com és la de la Fàbrica Llagostera Sampere, en aquest cas la xemeneia quedarà ubicada a l'espai lliure. S'ha mantingut l'ancoratge de la xemeneia original i la del parallamps, amb l'enllaç de porcel·lana. El coronament està malmès degut a les inclemències meteorològiques.

Aquest es desmuntarà, es sanejarà i procedirà a la seva reconstrucció. La base serà objecte d'una intervenció que farà recuperar les característiques de l'obra vista, la qual manté bones qualitats respecte als tractaments antigrafiti. Les esquerdes existents ja han estat tractades.

El Sr. Antoni Sacristan pregunta si en aquest procés de rehabilitació cal afegir alguna fibra de carboni per garantir l'estabilitat.

El Sr. Antoni Vilanova respon que no cal, atès que ja està garantida l'estabilitat. No hi ha desplom. Únicament hi ha esquerdes, que fan que s'hagi de desmuntar 1 m aproximadament del coronament i recol·locar el barret del parallamps. No cal fer cap tractament de reforç interior.

El Sr. Antoni Vilanova aprofita per demanar què, de la mateixa manera que en altres localitzacions de Sabadell, la senyalització es trobi a la mateixa xemeneia. Aquesta és una de les xemeneies reconegudes com a importants dels vapors de Sabadell.

La Taula valora positivament la intervenció i es proposa una visita quan aquesta estigui acabada.

3/ 9:40. Donar compte sobre l'expedient carrer Sant Joan, 35, Casa Taulé (antiga Aliança Francesa).

El Sr. Antoni Sacristan presenta el tema. En primer lloc, explica que aquest punt no tracta tant d'explicar el projecte en si, sinó explicar una sèrie d'incidències en relació al bé objecte de protecció. Arrel d'aquestes incidències s'ha volgut explicar quina és la situació actual de l'expedient.

L'any 2020 es va sol·licitar una llicència per intervenir, però sense determinar la finalitat última del bé, simplement es volia adequar l'edifici (pintura, paviments, ascensor, etc.) per tornar-ho a posar al mercat. En no saber exactament el destí final de l'edificació, es generaven dubtes en relació a la pròpia intervenció, sobre què i com s'ha de fer exactament, ja que no s'ha aportat el preceptiu estudi patrimonial. Per no disposar de la informació patrimonial detallada del bé, s'ha fet complicat enfocar la situació. Atès que hom tracta d'un en situació molt cèntrica i emblemàtica, només ha fet que agreujar la qüestió a nivell mediàtic.

S'ensenyen diverses fotografies identificant algunes de les intervencions realitzades sense la perceptiva llicència. S'indica que han retirat algunes rajoles, tot i que la intenció és tornar-les a posar. Destaquen els sostres, els quals tenen un valor excepcional, i aquests s'han mantingut. El pati interior també és força destacable per la seva composició i per les vidrieres. L'element de més valor tipològic és l'escala de comunicació interior, amb forta riquesa compositiva i de textures molt important.

S'ha reclamat que es paralizï l'obra fins que es resolguin els aspectes projectuals i s'ha reclamat un estudi patrimonial complet per poder decidir la direcció del projecte. L'ascensor encara no s'ha instal·lat, i és un dels punts més complexos de tractar. A nivell exterior també s'ha intervingut amb pintura plàstica tota la façana, fins i tot cobrint elements que no calia pintar, com serien alguns de pedra o similar ara ocults. El Sr. Antoni Sacristan indica que l'Ajuntament està a l'espera de rebre resposta en relació a la reclamació de l'estudi patrimonial complet i correcte.

La Sra. Elisabet Germà indica que Llicències ha notificat detalladament els requeriments, conjuntament amb un expedient de disciplina urbanística. Si no s'esmenen aquestes incidències, caldrà sancionar. L'estudi patrimonial, amb contingut molt mínim s'ha presentat, però amb mancances importants que també cal esmenar. El Sr. Joan Comasòlives pregunta si totes les intervencions realitzades són reversibles.

El Sr. Antoni Sacristan respon que caldrà valorar en funció del que digui l'estudi patrimonial.

La Sra. Elisabet Germà assenyala que no s'ha determinat si es conserven totes les rajoles retirades, si faltés alguna caldria reproduir-la.

El Sr. Santi Vea demana aclarir si es va presentar un projecte i es va demanar llicència.

La Sra. Elisabet Germà respon que es va presentar un projecte, però mentre es donava resposta i es resolien les discrepàncies, la propietat va començar a intervenir.

El Sr. Santi Vea indica que si el projecte no respecta la forma adequada, i manca l'estudi patrimonial, el primer que caldria fer és indicar que no es pot avançar. Demana aclarir si ha estat mentre es sol·licitava la llicència que s'ha intervingut.

La Sra. Elisabet Germà afirma que és el que ha passat.

El Sr. Cesc Camps s'interessa per l'actitud que hi ha darrera del projecte. Si aquestes incidències suposaran un greu problema o hi ha voluntat de resoldre el tema.

La Sra. Elisabet Germà respon que només ha tractat amb els tècnics. La voluntat de treballar existeix, però no tenen experiència en temes patrimonials.

El Antoni Sacristan afegeix que el promotor s'ha interessat per altres béns patrimonials de la ciutat. L'inversor està obert a qualsevol tipus d'intervenció, però el promotor no entén de qüestions tècniques i hi ha molta distància entre aquest i la materialització que fan els tècnics.

La Sra. Elisabet Germà assenyala que hi ha exemples d'intervencions de molt nivell i que és molt importat triar bé el tècnic que s'encarrega de l'estudi patrimonial i del projecte.

El Sr. Joan Comasòlives indica que si aquest promotor està interessat en béns patrimonials, però aquesta intervenció demostra que ha sigut tot el contrari, cal ser implacables en aquests casos.

El Sr. Tomàs de Castro, manté que el promotor s'ha trobat un context ja desfavorable. Moltes intervencions ja estaven enfocades malament i el principal problema ha sigut no fer l'estudi patrimonial de bon inici per identificar aquestes qüestions.

El Sr. Cesc Camps pregunta si els tècnics i l'inversor són de la ciutat, ja que tot plegat denota certa inexperiència.

El Sr. Antoni Sacristan diu que sobre l'inversor ho desconeix, però els arquitectes sí són de Sabadell.

La Sra. Elisabet Germà afegeix que també es va informar que potser caldria fer un Pla Especial per un tema d'usos, i tampoc han portat correctament aquest tema.

El Sr. Cesc Camps pregunta l'ús de la finca.

La Sra. Elisabet Germà respon que l'ús és educatiu.

El Sr. Francesc Magem indica que la finca està qualificada de c-9 i que ha de tenir un ús dotacional. No serà necessari tramitar cap Pla Especial si es respecten els usos educatiu o cultural, que eren els que tenia assignats l'Aliança Francesa. Un canvi d'ús implicaria una tramitació d'un any aproximadament, i això és un altre factor a tenir en compte pel promotor. La tramitació d'aquest Pla Especial també hauria de tenir en compte l'estudi patrimonial per veure si l'ús respecta la protecció del bé.

El Sr. Tomàs de Castro diu que s'ha de tenir en compte que la sensació per part dels promotors és que a l'interior es pot fer el que sigui a partir del planejament vigent, i que aquesta protecció interior està molt limitada. Els mitjans de control són limitats i que tan aviat com s'ha identificat, s'han aturat les intervencions.

El Sr. Santi Vea està d'acord amb què en no poder entrar a l'interior dels edificis, la protecció interior estigui limitada, però aquí també s'han fet intervencions exteriors i no cal oblidar-ho. Seria necessari fer molt treball pedagògic per intentar salvar el màxim i que els diferents actors compreguin que s'han de basar de bon principi en l'estudi patrimonial.

La Sra. Gemma Caballé vol remarcar la importància de l'estudi patrimonial, ben fet de base.

4/ 10:00. Convocatòria de subvencions per a les intervencions arqueològiques.

El Sr. Antoni Sacristan presenta el tema. Explica que el PEPBAMAS preveu que els particulars que realitzin alguna intervenció en un bé objecte de protecció puguin demanar un ajut actiu a l'administració. Quan estigui la convocatòria aprovada, qualsevol particular podrà aportar la documentació requerida i la seva intervenció es podrà compensar econòmicament.

El Sr. Tomàs de Castro indica que aquestes subvencions van destinades a compensar a posteriori projectes i intervencions finalitzades. Aquestes mesures se sumen a les previsions ja contingudes al PEPBAMAS, d'IBI, ICIO, taxa, etc. Són una experiència pilot per veure quina es la dimensió de l'assumpte i els fons que s'han de destinar. Indica que hem estat prudents en el sentit de no subvencionar intervencions en origen, només pel que fa als projectes, però és un tema que es vol realitzar en el futur. S'identifica la despesa subvencionable com aquella que fa referència al bé protegit.

El Sr. Tomàs de Castro comparteix pantalla ensenyant la web de l'oficina del patrimoni, on es penjarà tota la informació en relació a les subvencions, tant les bases com la convocatòria. Aprofita per ensenyar les funcionalitats de la nova web, que contindrà les actes de la taula, el nou PEPS, Geoportal, etc. I convida a donar-li una ullada i fer els comentaris que creguin oportú.

La Sra. Elisabet Germà pregunta per les subvencions en relació als béns protegits de manera documental. Caldria poder subvencionar alguna cosa en relació a aquests estudis.

El Sr. Tomàs de Castro respon que es poden subvencionar els estudis. S'ha volgut fer unes bases flexibles, en ser les primeres.

La Sra. Elisabet Germà exposa la problemàtica respecte de la presentació adequada de la documentació, identificant el bé protegit i les despeses en relació a aquest.

5/ 10:15. Informació sobre la web de l'Oficina de Patrimoni.

S'ha exposat al punt anterior per part del Sr. Tomàs de Castro.

6/ 10:30. Informació de l'estat de tramitació del PEPS i de les al·legacions rebudes en el període d'exposició pública.

El Sr. Antoni Sacristan informa que ens trobem en la segona aprovació inicial del document.

Exposa el tema el Sr. Francesc Magem, indicant prèviament que el contingut del document que es porti a aprovació provisional serà objecte d'una sessió de la Taula en el futur. El document aprovat inicialment per primera vegada va rebre 26 al·legacions que ja van ser explicades. En aquesta segona aprovació inicial s'han rebut 18 al·legacions, 11 de les quals són ratificacions de les anteriors. En total tindríem 33 al·legacions amb contingut a respondre. S'han produït tant noves incorporacions com canvis en el nivell de protecció d'alguns elements. En quan als béns arqueològics també s'actualitzen. El document presenta mancances pel que fa a l'accés a certa part del contingut i s'està treballant per esmenar-les. No hem rebut els informes sectorials demanats, ni per part de la Direcció General d'Aviació Civil, ni del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Tots dos estan reclamats, però no rebuts. És especialment preocupant el tema de Cultura, ja que anem molt justos de termini degut a la suspensió de llicències que finalitza el 2 de març de l'any vinent. L'aprovació provisional hauria de fer-se al setembre per donar temps a fer l'aprovació definitiva i la publicació. Abans de fer l'aprovació provisional es donarà compte a la taula dels canvis que hi ha hagut i la resposta a al·legacions més rellevants.

La Sra. Elisabet Germà pregunta el motiu pel qual s'ha demanat informe a la Direcció General d'Aviació Civil.

El Sr. Francesc Magem respon que cal demanar-lo atès que ordena edificis i xemeneies que poden vulnerar servituds. El precedent de la tramitació del PEPBAMAS també ens ho indica, va ser necessari demanar aquest informe. En aquell cas el problema va venir per l'àrea d'expectativa arqueològica de l'aeroport, però es va resoldre favorablement pels interessos de l'ajuntament.

El Sr. Tomàs de Castro aprofita per comentar que hi ha en tràmit un nou decret de servituds i les al·legacions realitzades pel Servei de Planificació urbanística van en el sentit de flexibilitzar la petició d'informes, ja que ara ens entorpeix gran part de les tramitacions.

7/ 11:00. Torn obert de paraules.

El Sr. Cesc Camps vol demanar un aclariment sobre la naturalesa de la pròpia Taula.

El Sr. Antoni Sacristan indica que el PEPBAMAS ja contempla els objectius de la Taula. És un espai de reflexió, de debat i consultiu, malgrat les seves consideracions no siguin d'obligat compliment.

S'aixeca la sessió a les 10:57